

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ,
ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ, ΕΜΠΟΡΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε)

Ημερίδα ΟΚΕ

“ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΛΙΣΣΑΒΟΝΑΣ :
Αναγκαιότητα ή Επιλογή”

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΓΣΕΒΕΕ

ΤΕΤΑΡΤΗ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2005

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΜΕΓΑΡΟΥ Θ. ΚΑΡΑΤΖΑ
ΑΘΗΝΑ

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας, οι στόχοι που τέθηκαν αλλά και η διαδικασία για την επίτευξή τους, έχουν ρίξει βαριά την σκιά τους στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια. Παραμένει όμως ακόμα **ζητούμενο η κατανόησή της**, όχι τόσο από τις Ηγεσίες, αλλά κύρια από τους Πολίτες.

Οι Ηγέτες μπορεί να θέτουν στόχους, αλλά οι Λαοί τελικά καλούνται να τους υλοποιήσουν, αφού πρώτα βέβαια πεισθούν για την αναγκαιότητα και την ωφελιμότητά τους.

Οι Ηγεσίες κρίνονται από την ικανότητά τους να **πείσουν** για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, γιατί καμία μεταρρύθμιση δεν πετυχαίνει στις Δημοκρατίες αν δεν υπάρχει ενεργή συμμετοχή της Κοινωνίας. Άλλως, όλα παραμένουν στα χαρτιά, οι στόχοι μένουν απόμακροι έως και απρόσιτοι, με Μοναδικό κέρδος αντιστάθμισμα στην αποτυχία, την **αυτοϊκανοποίηση** ότι τουλάχιστον Προσπαθήσαμε.

✓ **ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ**

Μεταπολεμικά, το Ευρωπαϊκό Μοντέλο είχε θεωρηθεί από πολλούς διανοητές ως ο **“Τετραγωνισμός του Κύκλου”**. Είχε επιτευχθεί Οικονομική Ανάπτυξη μέσα σε ένα αξιόλογο περιβάλλον με σεβασμό στον πολιτισμό. Παράλληλα αναπτύχθηκε ένα ισχυρό “δίχτυ” κοινωνικής προστασίας. Υπήρξε συνεχής βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και διάχυση της ευημερίας σε ευρύτερα

κοινωνικά στρώματα. Τα Δημοκρατικά πολιτεύματα ενισχύθηκαν και επικράτησε ένα αίσθημα **ασφάλειας** αλλά και **σιγουριάς**, για όλο και ένα **καλύτερο αύριο**.

Στην δεκαετία του 1990 άρχισαν να μπαίνουν τα πρώτα ερωτηματικά για το αν και κατά πόσον το Ευρωπαϊκό μοντέλο, θα βαίνει συνεχώς βελτιούμενο, ώστε να διασφαλιστεί η προσδοκία ότι το αύριο θα είναι καλύτερο από το σήμερα.

Οι ΗΠΑ, η ΚΙΝΑ, η ΙΝΔΙΑ σε ένα διεθνοποιημένο οικονομικό περιβάλλον, όντας ισχυροί “παίκτες” στο εμπόριο, στην μεταποίηση, στην καινοτομία, άρχισαν να αναπτύσσονται με μεγάλους ρυθμούς και να πιέζουν σε οπισθοχώρηση την Ευρωπαϊκή Οικονομία.

Η προσαρμογή της Ευρώπης στα νέα δεδομένα, απαιτούσε εκτός από το ενιαίο Νόμισμα και μια νέα στρατηγική οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Η Ευρώπη να γίνει πιο Ανταγωνιστική, χωρίς οπισθοχώρηση του Κοινωνικού Μοντέλου, με περισσότερες και σταθερότερες θέσεις εργασίας.

Έτσι γεννήθηκε η στρατηγική της Λισσαβόνας με ορίζοντα **δεκαετίας** και με φιλόδοξους στόχους : **Ταυτόχρονη επίτευξη διεθνούς ανταγωνιστικότητας με απασχόληση, κοινωνική συνοχή, βιώσιμη ανάπτυξη**. Δυστυχώς όμως τα επιτεύγματα της στρατηγικής της “Λισσαβόνας” δε μπορούμε να ισχυριστούμε ότι είναι ενθαρρυντικά μέχρι στιγμής.

✓ ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ

Ευρωπαίοι αναλυτές οι οποίοι ασχολούνται με αυτά τα θέματα πιο εμπεριστατωμένα, αναδεικνύουν δυο σημαντικούς λόγους μεταξύ όλων των άλλων που εμπόδισαν την επιτυχία της “Λισσαβόνας” :

Ο **πρώτος** είναι η ύπαρξη ελλείμματος υψηλών προδιαγραφών πολιτικής διακυβέρνησης στην Ευρώπη. Δηλαδή δεν υπάρχουν πλέον οι ισχυροί ηγέτες που θα εμπνεύσουν. Ο **δεύτερος** λόγος σχετίζεται με τη μη κατανόηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Ο μέσος πολίτης δεν τη γνωρίζει, παρά μόνο σαν σύνθημα και γι’ αυτό και τα ΟΧΙ που εισπράττονται για το Σύνταγμα, **εκτός των άλλων**, προέρχονται και από την μη κατανόηση της σημαντικότητας, και της σπουδαιότητας της πορείας για την επίτευξη των στόχων της “Λισσαβόνας”.

Τα τελευταία χρόνια αναδείχθηκε και ένας άλλος, **τρίτος** σημαντικός λόγος για τον οποίο οι λαοί της Ευρώπης αρχίζουν να αποστρέφονται να αναπτύσσουν έντονο σκεπτικισμό, να αντιδρούν σε **διαδικασίες** και **πολιτικές** που εξαγγέλλονται ως υπηρετούσες την στρατηγική της “Λισσαβόνας” για μια Ανταγωνιστική Ευρωπαϊκή Οικονομία.

Διαπιστώνεται ότι η γραφειοκρατία των Βρυξελλών, αλλά και Εθνικές Κυβερνήσεις, χρησιμοποιούν την "Λισσαβόνα" και το νέο όραμα για το Ευρωπαϊκό μοντέλο ανάπτυξης, ως **προπέτασμα καπνού**, ως **όπιο**, ως κολυπήθρα του Σιλβάμ. Προβάλλονται ευχάριστες έννοιες και ρητορείες (ανάπτυξη για όλους, κοινωνική Συνοχή, ΜΜΕ, περισσότερες και σταθερότερες θέσεις εργασίας, καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον), με στόχο να περάσουν **πολιτικές** που ενισχύουν ουσιαστικά μόνο τους **πολύ λίγους** και **ισχυρούς, τα ισχυρά οικονομικά συμφέροντα του εμπορίου, της μεταποίησης και των υπηρεσιών**. Πολιτικές που δεν συνάδουν με την επίτευξη των προβαλλόμενων στόχων, **όλων** των Ευρωπαίων πολιτών.

Ψευδαισθήσεις αναπτύσσονται, ότι με αυτές τις πολιτικές, θα ωφεληθούν ΟΛΟΙ και ότι τα αποτελέσματα της Ανάπτυξης θα διαχυθούν ισόρροπα στους Ευρωπαίους πολίτες.

Το Πρόβλημα της επίτευξης των στόχων της "Λισσαβόνας", είναι βαθύτατα Πολιτικό και έχει να κάνει με το ΥΠΑΡΞΙΑΚΟ πρόβλημα της Ευρώπης. Τι Ευρώπη θέλουμε ; Σε ποια κοινωνία θέλουμε να ζούμε, να επιχειρούμε και να εργαζόμαστε ;

Πρέπει να αλληθωρίζουμε άραγε προς Αντιγραφή του Αμερικάνικου Μοντέλου ή πρέπει να είμαστε πιο φιλόδοξοι και απαιτητικοί ;

✓ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι Σκανδιναβικές χώρες που κάνουν πρωταθλητισμό στην Ανταγωνιστικότητα, κάτι μας δείχνουν. Έχουν και υψηλόμισθους εργαζομένους και κοινωνικό κράτος – πρότυπο και φορολογικούς συντελεστές όχι ιδιαίτερα χαμηλούς και ισχυρές επιχειρήσεις και εκπαιδευτικό σύστημα που υπηρετεί την παραγωγή και τον πολίτη.

Σύμφωνα δε με τον επικεφαλής Οικονομολόγο (κ. Λόπεθ Κλάρος) του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ : *Οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές στις Σκανδιναβικές χώρες, δεν αποτέλεσαν εμπόδιο για την Οικονομική Ανάπτυξη και Επιτυχία. Οι υψηλοί Φορολογικοί Συντελεστές αποτελούν βαρίδι για την Ανάπτυξη, όταν το Κράτος κατασπαταλά τα φορολογικά του έσοδα σε αντιπαραγωγικές δαπάνες και στόχους. **Εάν όμως τα διαθέτει** για ένα αποτελεσματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και προστασίας, για ένα παραγωγικό εκπαιδευτικό σύστημα, για ανθρώπινο δυναμικό με υψηλή κατάρτιση, τότε δίνεται ώθηση στην Ανάπτυξη και στην Ανταγωνιστικότητα μιας χώρας.*

Το κράτος ως ρυθμιστής του οικονομικού και κοινωνικού γίνεσθαι είναι σημαντικός παράγων για την Ανταγωνιστικότητα μιας χώρας. Ιδιαίτερα εδώ στην Ελλάδα, αυτό είναι το σοβαρότερο πρόβλημα. Στην Ελλάδα, όπου το Κράτος συμβάλλει κατά 50% στην Ανταγωνιστικότητα, είναι και η γενεσιουργός αιτία ανασταλτικών δράσεων, που δεν αφήνουν τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας να βηματίσουν γρήγορα προς τα εμπρός.

Η Φερεγγυότητα και η Αξιοπιστία του είναι από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Μαζί με τα παράγωγά τους : την Αβεβαιότητα, την Ανασφάλεια και φυσικά την Γραφειοκρατία που καταδυναστεύει τους πολίτες και φρενάρει επενδυτικές, επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Η Γραφειοκρατία και το **πολύπλοκο** και **πολυδάπανο** για τον πολίτη και την επιχείρηση σύστημα που την υπηρετεί, είναι η **“Λερναία Ύδρα”** που πρέπει να καταπολεμήσουμε. Συστηματικά και μεθοδικά. Σε παράλληλη πορεία βέβαια και με πολιτικές που θα ενισχύουν τους άλλους συντελεστές για Ανάπτυξη και Ευημερία. Διαφορετικά, δεν θα μπορούμε να μιλάμε για μια Ανταγωνιστική Ελληνική Οικονομία.

Η Ανταγωνιστικότητα της χώρας δεν επιτυγχάνεται με **ευκαιριακές πολιτικές διευκόλυνσης** Κάποιων, όπως προτείνονται ή και εφαρμόζονται τελευταία :

Ζώνες μισθολογικής ελευθεριότητας - Κατάργηση των κατωτάτων μισθών - Ασφαλιστικό σύστημα “ιδιωτικού δικαίου” - ενίσχυση της Ολιγοπώλησης της Αγοράς - μέτρα για λίγους και ισχυρούς Σωτήρες επενδυτές - μέτρα που συρρικνώνουν τις ΜΜΕ (βλέπε ωράριο).

Και που τελικά, όλα αυτά, μπορεί και να οδηγήσουν και στην **ποινικοποίηση** της επιχειρηματικότητας στη συνείδηση της Ελληνικής Κοινωνίας. Και τότε **αντίο** "Λισσαβόνα".

Το κράτος δεν πρέπει να υποχωρεί και διολισθαίνει σε τέτοιες πολιτικές.

✓ **Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ**

Ως βασικός πυλώνας για την Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Οικονομίας, αναγνωρίζεται πλέον η Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ). Ιδιαίτερα δε, για τις Μικρές Επιχειρήσεις που αποτελούν το 95% και πλέον των επιχειρήσεων στην Ευρώπη, η ενίσχυση και διευκόλυνση της συμμετοχής τους στο οικονομικό γίγνεσθαι, αποτελεί πρώτιστη προτεραιότητα στην Ε.Ε. Είναι οι κυριότερες παραγωγοί θέσεων εργασίας, είναι τα εφελθήρια για καθετί μεγάλο και ισχυρό.

Στην Ελλάδα μόλις τα τελευταία χρόνια, όπως πάντα ετεροχρονισμένα, αρχίζει να διαφαίνεται κάποιο ενδιαφέρον της Πολιτείας για την ανάδειξη των προβλημάτων των Μικρών επιχειρήσεων κατ' αρχάς και επίλυσή τους σε δεύτερη φάση. Δυστυχώς όμως ακόμα καθυστερούμε και διστάζουμε. **Το εκκρεμές έχει σταθεί στο ΟΛΑ για τους λίγους και ισχυρούς.**

Έχουν γίνει βέβαια και μερικά βήματα θετικά τα τελευταία κυρίως **τρία χρόνια** (2003 – 2004 – 2005) : το Ταμείο Εγγυοδοσίας - το Αφορολόγητο στην Μεταβίβαση Επιχείρησης σε τέκνα και συγγενείς - διαχωρισμός και διάκριση στην διάθεση κονδυλίων του Γ' ΚΠΣ μόνο για πολύ μικρές επιχειρήσεις (εμπόριο – υπηρεσίες) - η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου ΜΜΕ - η ενίσχυση της θεσμικής εκπροσώπησης των ΜΜΕ με την δημιουργία Ερευνητικών Ινστιτούτων (πρόσφατα εξαγγέλθηκε) - η επαναλειτουργία της Επιτροπής για την μελέτη μέτρων και πολιτικών που θα διευκολύνουν στην μεταβίβαση της επιχείρησης από την μια γενιά στην άλλη - το θετικό αλλά όχι "αρκετό" θεσμικό πλαίσιο για την αδειοδότηση.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης είναι "καλό παράδειγμα" (good practice case) χώρου κρατικής ευθύνης. Υπήρξε συνέχεια και συνέπεια του Κράτους, θέληση, αποφασιστικότητα και συνεργασία για μέτρα υπέρ των Μικρών επιχειρήσεων. Υπήρξαν βέβαια και ασυμφωνίες και αντιθέσεις, που δεν ακυρώνουν το καλό αυτό παράδειγμα.

Υπάρχουν πολλά ακόμα που πρέπει να γίνουν, κύρια όμως πρέπει να γίνει **αλλαγή Νοοτροπίας στους Κυβερνώντες.**

Οι ΜΜΕ δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται θετικά, μόνο κατά την προεκλογική περίοδο. Να εκτιμώνται δηλ. μόνο ως τεράστιες δεξαμενές ψήφων και εργαλεία επηρεασμού του γενικότερου εκλογικού σώματος. Δεν ενισχύεται έτσι η βιωσιμότητα και η ανταγωνιστικότητά τους !

✓ **ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ**

1. Στην Ελλάδα δεν γίνονται μελέτες για τις επιπτώσεις των μέτρων και των νομοθετημάτων (πριν ψηφισθούν) στις Μικρές Επιχειρήσεις (21^η μεταξύ των 25 Κρατών – μελών της Ε.Ε.).

Η Πολιτεία λαμβάνει μέτρα και προχωρεί σε μεταρρυθμίσεις χωρίς να τηρεί τις πρόνοιες που οι “Χάρτες των Μικρών Επιχειρήσεων” της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ο.Ο.Σ.Α. προβλέπουν : **“Μελέτη και Έρευνα για τις επιπτώσεις κάθε μέτρου και θεσμού στην βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ”**.

2. Πρέπει να γίνονται μελέτες και έρευνες πεδίου για την αποτελεσματικότητα και λειτουργικότητα των Νομοθετημάτων στην περίοδο πρώτης εφαρμογής τους, ώστε να ακολουθούν γρήγορα οι ανάλογες διορθωτικές κινήσεις. **Το κάθε Νομοθέτημα πρέπει να ελέγχεται στην εφαρμογή του από σύστημα παρακολούθησης.** Ιδιαίτερα για τις Μικρές επιχειρήσεις που είναι πιο ευάλωτες στις αλλαγές και στην γραφειοκρατία, η γρήγορη διαπίστωση δυσλειτουργιών που προκαλούν Νομοθετήματα είναι σημαντική για την βιωσιμότητα και ανάπτυξή τους (π.χ. παρακολούθηση της εφαρμογής της Νομοθεσίας για την αδειοδότηση, το ωράριο καταστημάτων, την εμπορική χωροταξία).

3. Σύνδεση Πανεπιστημιακής έρευνας και συνεργασία με φορείς ΜΜΕ και με Επιχειρήσεις.
4. Στατιστική απεικόνιση των σχετικών με τις ΜΜΕ μεγεθών – **χαρτογράφηση των Μικρών επιχειρήσεων**. Για παράδειγμα η απουσία σχετικών κωδικών στην Στατιστική Υπηρεσία καθιστά αδύνατη την παρακολούθηση του ρυθμού γέννησης και κλεισίματος των Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (και των αιτιών). Έτσι σήμερα κανείς δεν γνωρίζει πόσες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν και πόσες χάθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη. Ταυτόχρονα, είναι αδύνατο να γίνει η οποιαδήποτε τακτική αξιολόγηση των πολιτικών στην βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ. Η δημιουργία μιας δομής ικανής να καταγράφει και στατιστικά τις εξελίξεις και τα αίτια, αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τον σχεδιασμό και πετυχημένη υλοποίηση της όποιας πολιτικής για τις ΜΜΕ.
5. Στο Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης, θα πρέπει να υπάρξει σαφής διαχωρισμός και ανάλογες προτάσεις σε ότι αφορά τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας που παρουσιάζονται στις Μικρές Επιχειρήσεις. Δεν είναι τα ίδια με αυτά των Μεγάλων Επιχειρήσεων. Απαραίτητη και η συνεργασία με το νεοσυσταθέν Εθνικό Συμβούλιο ΜΜΕ.

6. Στις κατανομές των Κοινοτικών Προγραμμάτων θα πρέπει να υπάρχει ειδικός **διαχωρισμός** και **δέσμευση** κονδυλίων για τις Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις. Τα Κοινοτικά Προγράμματα στήριξης που πρόσφατα θεσπίστηκαν και για πρώτη φορά για το **Εμπόριο** και τις **Υπηρεσίες**, θα πρέπει να ενισχυθούν με μεγαλύτερα κονδύλια. Αποτελούν σημαντικά εργαλεία για εκσυγχρονισμό και ανάπτυξη αυτών των κλάδων που έως τώρα ήταν στο περιθώριο των χρηματοδοτήσεων. Θα πρέπει επίσης να διατηρηθεί ο διαχωρισμός, η στόχευση και δέσμευση των κονδυλίων για τις Μικρές και πολύ Μικρές Επιχειρήσεις.
7. Ο χωροταξικός σχεδιασμός πρέπει να ολοκληρωθεί. Να υπάρξουν σύγχρονες υποδομές για Βιοτεχνικά Πάρκα και αποθηκευτικούς χώρους. Είναι απαραίτητη μια πολιτική για σύγχρονα **εκθεσιακά** και **συνεδριακά** κέντρα σε πόλεις “κλειδιά”, για να μπορεί και η Μικρή Επιχείρηση να αναδεικνύει προϊόντα και υπηρεσίες στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας της. Οι εκθεσιακοί χώροι εκτός της οικονομικής ωφελιμότητας, είναι “καλοί αγωγοί” πληροφοριών, για τις εξελίξεις και τις μεθόδους που ακολουθούν οι ανταγωνιστές. Αλλά και “Σχολεία”, ιδιαίτερα για τις Μικρές Επιχειρήσεις.

8. Η αιφνίδια κατάργηση του **Αφορολόγητου Αποθεματικού** (35%) επί των κερδών των ΜΜΕ για επενδύσεις, το οποίο αποτέλεσε ένα σαφώς αναπτυξιακό μέτρο γενικού χαρακτήρα εξαιρετικά μεγάλης σημασίας για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αποτελεί σοβαρό πλήγμα ιδίως για τις μικρές. Από τις παρατηρήσεις μας προκύπτει ότι το αφορολόγητο αποθεματικό αποτελούσε για τη συντριπτική πλειονότητα των Πολύ Μικρών και των Μικρών Επιχειρήσεων το βασικό εργαλείο χρηματοδότησης επενδύσεων ανανέωσης του εξοπλισμού, επέκτασης και ποιοτικής βελτίωσης του παραγόμενου προϊόντος. Η επανεργοποίηση του μέτρου αυτού, θ' αποτελέσει ουσιαστικό δείγμα για το κατά πόσο ενδιαφέρεται ή όχι η Ελληνική Κυβέρνηση για τον εκσυγχρονισμό των Μικρών Επιχειρήσεων και την βελτίωση της Ανταγωνιστικότητάς τους. Θα πρέπει δε, να υπάρξει και **διακριτική - ευνοϊκή ιδιαιτερότητα** εφαρμογής του Αφορολόγητου Αποθεματικού για τις Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις.
9. Η μείωση της φορολογίας των Επιχειρήσεων (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ, ΑΕ), αφορά μόνο μια κατηγορία Επιχειρήσεων και **όχι** την μεγάλη πλειοψηφία, τις ατομικές επιχειρήσεις (περίπου 630.000), στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι αυτοαπασχολούμενοι.

10. Θα πρέπει να μελετηθεί και σχεδιαστεί **ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς** (π.χ. μηδενική φορολόγηση) για τις πολύ Μικρές Επιχειρήσεις, που λειτουργούν σε Περιοχές - Νομούς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (μεγάλο ποσοστό ανεργίας), προκειμένου να συγκρατηθούν ο πληθυσμός και οι Επιχειρήσεις στις περιοχές αυτές και να υπάρξουν δυνατότητες οικονομικής ανάκαμψης.

11. Η φορολογική Νομοθεσία πρέπει να απλοποιηθεί και **κωδικοποιηθεί**. Το κόστος εξυπηρέτησης και κατανόησης της φορολογικής Νομοθεσίας για τις Μικρές Επιχειρήσεις είναι πολύ μεγάλο. Τα "πιστοποιητικά φορολογικής νομιμοφροσύνης" που απαιτούνται από τις Μικρές Επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα δαπανηρά.

12. Πρέπει να μελετηθούν και σχεδιαστούν μέτρα και κίνητρα για τους Αυτοαπασχολούμενους για να προσλάβουν, έστω και ένα εργαζόμενο.

✓ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας είναι και **αναγκαιότητα** και **επιλογή** και **στρατηγική** και **όραμα** και πρέπει όλοι να προσπαθήσουμε για να υλοποιηθούν οι στόχοι. Με την προϋπόθεση βέβαια, ότι ΟΛΟΙ οι πολίτες της Ευρώπης θα είναι παρόντες την κατάλληλη στιγμή στο “Ταμείο” για την είσπραξη των ωφελημάτων.